

Leefplek gericht werken in sociale wijkteams

EEN VEILIGE CLUB

Gaat er iets niet goed?

Iemand die even naar je luistert en meedenkt?

PRAAT EROVER MET VINCENT OF TWAN

Vincent Galliard 📞 0681713150 ✉️ vincent.galliard@wij.groningen.nl

Twan Grommers 📞 0655470818 ✉️ twan.grommers@wij.groningen.nl

WIJ GRONINGEN

Beschrijving werkwijze:

‘WIJ Verenigen’

Galliard, V., Grommers, T., Hofstede, A., Janze, J., Offenbeek, M. van, Slagter, M.

*Bijlage 2 behorend bij ‘Eindrapportage Actieonderzoek Baanbrekende professionals: eenvoud en samenhang door grenzenwerk binnen wijkgericht werken’, ZonMw projectnummer 744220108.
MvO/EM/RuG/FEB/2022*

Inhoud

Inhoud	1
Leefplek werkwijze: 'WIJ-verenigen-Sport'	3
Definitie werkwijze	3
Inleiding	3
Kernelementen van de werkwijze	4
'WIJ Verenigen' (beschrijving inhoud werkwijze)	5
Activiteitensysteem	5
Collectieve preventie (Laag II)	5
Individuele preventie en ondersteuning (Laag III)	6
Implementatie per sportvereniging (invoering werkwijze)	8
Tot nu toe ervaren impact van de werkwijze	11
Impact op niveau sportvereniging	11
Impact op individueel niveau jongere	11
Gehanteerde begrippen	12
Contactpersonen	13
Referenties	13
Bijlagen	14
Bijlage 1: Opzet focusgroepbijeenkomst	15
Bijlage 2: Consentformulier voor deelnemers focusgroepbijeenkomst	22
Bijlage 3: Links naar de voorlichtingsvideo's WIJ Verenigen	23
Bijlage 4: Set voorlichtingsaffiches	23
Bijlage 5: Voorbeeld 'Samenwerkingsvoorstel aan bestuur sportvereniging'	25
Bijlage 6: Template 'Brief aan kaderleden'	26
Bijlage 7: Flyer met de Vier O's werkwijze van WIJ Verenigen	29
Bijlage 8: Mogelijke punten evaluatiegesprek op sportvereniging	30

Leefplek werkwijze: 'WIJ-verenigen-Sport'

Definitie werkwijze¹

Een samenwerking tussen een sportclub en WIJ Groningen, waarbij een vaste WIJ-vertrouwenspersoon langs zij kan komen bij gesignaleerde mogelijke problemen van of met jeugdspelers om te bewerkstelligen dat de sportclub als fijne, veilige plek kan bijdragen aan de ontwikkeling van jongeren

Inleiding

De voorliggende beschrijving van een leefplek gerichte werkwijze voor sportverenigingen is gebaseerd op de ervaringen in een pilot van voetbalverenigingen [GVAV](#) en [v.v. Oosterparkers](#) met [WIJ Groningen](#) gedurende de periode september 2020 - januari 2022.

De 'WIJ Verenigen'-werkwijze van WIJ Groningen realiseert een laagdrempelige en flexibele verbinding tussen de ondersteuning van jongeren vanuit het sociale domein en het jeugdbeleid binnen sportverenigingen. De samenwerking tussen sportverenigingen op het Sportcomplex Karding en WIJ Groningen kwam tot stand binnen een actieonderzoek (McNiff, 2016) dat werd begeleid vanuit de Rijksuniversiteit Groningen. Het onderzoek maakte deel uit van het project 'Baanbrekende professionals: naar meer eenvoud en samenhang in wijkgericht werken' dat mede werd bekostigd vanuit tweede geldstroom onderzoeksgeld (ZonMW-programma Wat werkt voor de jeugd, ronde Versterken en verbeteren van wijkgericht werken, 70-74400-98-1925).

Inhoudelijk is de werkwijze geïnspireerd op het Home & Placemaking gedachtengoed (Lettinga, Slagter, Merkelijn & Meijering, 2021). Home & Place making² (H&P) begrijpt levens van mensen vanuit alledaagse plekken die er voor hen toe doen, zoals hun eigen sportclub. Werken vanuit het netwerk van alledaagse plekken in iemands leven kan de professional helpen een moeilijk grijpbaar en vertelbaar leven met de jongere in kaart te brengen en vanuit die plekken naar maatwerk te zoeken. Het proces waarlangs de werkwijze wordt ingevoerd is gebaseerd op het 'Change Path'-model (Deszca, Ingols, & Cawsey, 2019). Dit flexibel inzetbare fasenmodel voor geplande verandering kent de volgende vier fasen: Bewustwording van noodzaak van en mogelijkheid tot verandering; Mobiliseren; Versnellen; en Institutionaliseren.

¹ De basisdefinitie van de werkwijze heeft de volgende vorm: een **werkwijze X** met **kenmerken Y** om **Z te bewerkstelligen** (Checkland, 1990).

² <https://homeplacemaking.nl/>

Gedurende het actieonderzoek vond in overleg met de betrokkenen stapsgewijze toetsing en verbetering van de werkwijze plaats. De werkwijze werd eerst toegepast binnen GVAV en vervolgens uitgebreid naar v.v. De Oosterparkers. Inmiddels is ook [FC Lewenborg](#) aangehaakt. In overleg met de betrokkenen van een sportvereniging wordt de werkwijze daarbij steeds aan de lokale situatie en behoefte aangepast. Zo wordt [D.I.O. Groningen](#) voorlopig alleen op de hoogte gehouden, omdat het kader zich zelfredzaam acht ten opzichte van het huidige (beperkte) aantal jeugdteams. Om de werkwijze breder onder de aandacht te brengen werd onderweg samenwerking gezocht met [FC Groningen](#). De in de toekomst te realiseren opschaling van de werkwijze zal afhankelijk zijn van de behoefte bij sportverenigingen, de samenstelling van hun jeugd, de draagkracht van hun kader en de beschikbare menskracht bij WIJ Groningen.

Gebruik in andere sportverenigingen dan voetbalclubs lijkt eveneens mogelijk. Op termijn zou bovendien gedacht kunnen worden aan een toepassing binnen ander type verenigingen met veel jonge leden, zoals kerkgenootschappen. Voor het laatste zou verder onderzoek noodzakelijk zijn.

In deze beschrijving komen eerst de kernelementen van de ontwikkelde werkwijze aan bod en dan een uitgebreide beschrijving van de bijbehorende rollen, activiteiten en benodigde middelen. We sluiten af met een schets van de benodigde implementatiefasen per vereniging en de tot nu toe ervaren impact.

Kernelementen van de werkwijze³

Cliënten – sportende jongeren en hun ouders, de club en haar betaalde en onbetaalde krachten. Indirecte klanten zijn WIJ-medewerkers en andere hulpverleners die ook casussen kunnen inbrengen of daarbij betrokken zijn.

Actors – de via WIJ Verenigen bij de club betrokken WIJ-medewerker(s), de WIJ Verenigen coördinator en de aangewezen contactpersoon binnen de club.

Transformatie – het implementeren, gebruiken en monitoren van de werkzaamheid van de binnen het actieonderzoek ontwikkelde ‘Vier O’s’, bestaande uit Opmerken, Overleggen, eventueel Opschalen en waar nodig Overdragen (bijlage 7).

Wereldbeschouwing – het Home & Placemaking gedachtengoed dat ervan uitgaat dat een fijne, veilige club bijdraagt aan de ontwikkeling van een jongere en dat dit kan worden bewerkstelligd door een integrale, preventieve werkwijze die aansluit bij, en waarin nauw wordt samengewerkt met de leefwereld van kwetsbare jongeren.

Omgeving (kaderstellend of belemmerend) – draagkracht trainers en begeleiders (rolopvatting, competenties, continuïteit) en beschikbare inzet van WIJ-verenigen medewerkers (kwantitatieve en kwalitatieve capaciteit en continuïteit); borging en ondersteuning van de werkwijze vanuit WIJ Groningen; waarborgen rond privacy en dataveiligheid waarborgen, zoals vastgelegd in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

Eigenaar van de werkwijze – de bestuurlijk verantwoordelijke(n) binnen de deelnemende club(s) en het WIJ-management.

³ De kernelementen van het CATWOE-model (Checkland, 1990).

‘WIJ Verenigen’ (beschrijving inhoud werkwijze)

Missie: een fijne, veilige club voor de jeugd bieden, zodat het een van de leefplekken is waar (kwetsbare) jeugd zich kan ontwikkelen.

Veranderingsvisie: de draagkracht, tijd en competenties van vrijwillige en betaalde krachten binnen een club zijn beperkt. Bij clubs in gebieden met veel kwetsbare jongeren kunnen problemen van en met een jongere niet of te laat worden opgemerkt en onvoldoende passend worden opgepakt. Dit heeft negatieve gevolgen voor alle partijen: 1) de jongere zelf en 2) het kan een weerslag hebben op zowel de medespelers als 3) op het klimaat binnen de club. 4) De club heeft er baat bij dat spelers niet onnodig uitvallen (schorsing, opzeggen) en dat 5) nieuwe spelers de club zien als fijne, veilige plek.

Doel: op individueel niveau, de toeleiding van- en vroegsignalering bij kwetsbare jongeren; op beleidsniveau, de ondersteuning van clubs in het kunnen zijn (en blijven) van een fijne, veilige plek voor sportende jeugd

Strategie: een vaste, met de club verbonden WIJ-vertegenwoordiger die langszij kan komen bij trainers en begeleiders en (andere) vrijwilligers met een flexibel stappenplan (De Vier O's, bijlage 7)

Monitoring: blijvend periodiek overleg tussen de club en WIJ Groningen; anonieme registratie van individuele cases in het WIJ registratiesysteem voor Omgevingsgerichte Activiteiten (OGA).

Communicatiemiddelen: een aan de club en context aan te passen set templates bestaande uit: voorstel bestuur, brief aan kaderleden, brief aan ouders, flyer voor kaderleden, trainers en (bege-)leiders, filmpje voor clubleden, affiche. Zie bijlagen.

Activiteitensysteem

In Figuur 1 is de werkwijze afgebeeld als gelaagd activiteitensysteem, waarbij de drie lagen elkaar voeden en versterken. Hieronder wordt elke laag toegelicht.

Zelforganisatie ‘WIJ Verenigen’ team (Laag I)

Het ‘WIJ Verenigen’ team (WIJ aandachtsfunctionarissen Sport) werkt binnen de missie aan door henzelf geformuleerde teamdoelen per vastgestelde stakeholder en daarvan afgeleide individuele korte termijn acties. Minimaal tweewekelijks komt het team bij elkaar om te rapporteren over de eigen acties, de teamdoelen te monitoren, en te reflecteren op de aanpak en behaalde resultaten. Wanneer doelen zijn behaald, worden gezamenlijk nieuwe doelen vastgesteld om de missie te realiseren. Ontvangen signalen en onderhanden casussen worden besproken. De laatsten worden geanonimiseerd vastgelegd in het Omgevingsgerichte Activiteiten-systeem (OGA) van WIJ Groningen met het oog op evaluatie en verantwoording van de werkzaamheid en de toegevoegde waarde.

Collectieve preventie (Laag II)

Per sportvereniging zijn een of meer vaste WIJ Verenigen professionals met vaste regelmaat op de (velden van de) sportvereniging aanwezig, zodat zij een vertrouwd gezicht worden voor de trainers en spelers en makkelijk aanspreekbaar zijn. Moment en frequentie worden samen met de contactpersoon afgesproken.

Per sportvereniging hebben de vaste WIJ Verenigen professional(s) en coördinator periodiek overleg op de sportvereniging met de betrokken contactpersoon. De frequentie wordt in overleg met de sportvereniging vastgesteld, variërend van maandelijks tot per kwartaal.

Via het bespreken van ervaringen met de werkwijze en lopende gevallen komen ook mogelijkheden tot verbeteren van het klimaat op de sportvereniging aan de orde en hoe WIJ Verenigen daarbij kan ondersteunen.

WIJ Verenigen kan onder andere tips geven, verwijzen naar elders beschikbare middelen of deskundigheid, ondersteunen bij het organiseren van een activiteit om de gevoeligheid voor signalen of de sociaal-pedagogische vaardigheden van betaalde krachten of vrijwilligers bij de club te vergroten, ondersteunen bij gerichte communicatie binnen de club over een fijn, veilig klimaat voor de jeugd.

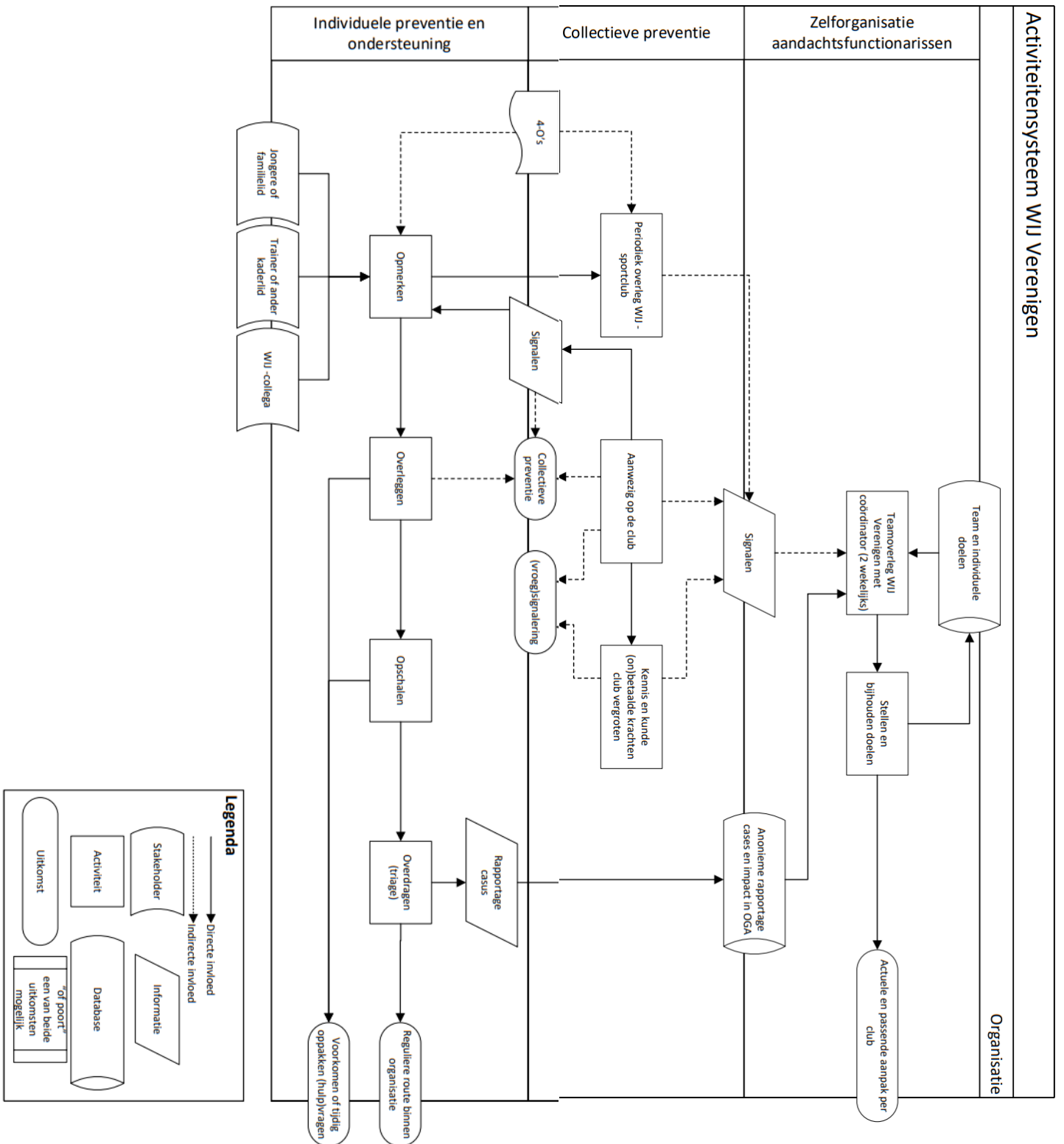
De ambitie is dat elk WIJ (gebieds-)team op termijn 2 generalisten à 4 uur in de week zal inzetten als WIJ Verenigen vertegenwoordiger van geselecteerde sportclubs in het eigen stadsdeelgebied die veel te maken hebben met kwetsbare jeugd.

Individuele preventie en ondersteuning (Laag III)

Bij een signaal dat er een probleem is met of rond een jongere, werkt de WIJ Verenigen vertegenwoordiger met het Vier O's stappenplan dat onder het kader van de sportvereniging is verspreid (bijlage 7). Het Vier O's stappenplan bestaat uit 1) Opmerken; 2) Overleggen; 3) Opschalen; en 4) Overdragen. Iteraties tussen de stappen zijn mogelijk en het is niet altijd nodig om alle vier de O's te doorlopen.

De ondersteuning kan naar behoefte starten en stoppen bij elke O, maar in beginsel is stap 1) dat iemand op of rond de club een signaal Opmerkt. Dit kan ook een jongere zelf of een ouder of verzorger zijn. Daarna volgt 2) Overleg van degene van wie het signaal komt met de WIJ vertegenwoordiger om de aard en ernst in te schatten en te overleggen wat het betrokken kaderlid, de jongere en/of de ouder kan doen om de problematiek te verminderen, verhelpen of (bij vroegsignalering) te voorkomen. Tijdens dit overleg kan geanonimiseerd over de casus worden gesproken. Op het moment dat degene die de casus heeft voorgelegd daar behoefte aan heeft, kan de WIJ vertegenwoordiger (al dan niet samen met het betrokken clublid) passende acties ondernemen. In termen van het stappenplan wordt dan overgegaan tot 3) Opschalen. Wanneer 4) Overdragen nodig is, komt een jongere bij WIJ Groningen onder behandeling en wordt daar een cliëntdossier geopend. Bij alle stappen is het van belang dat in lijn met de AVG wordt gehandeld. Zo zal in voorkomende gevallen een ouder eerst toestemming moeten geven voor overleg met de WIJ vertegenwoordiger.

Figuur 1: Activiteitsysteem WIJ Verenigen

Implementatie per sportvereniging (invoering werkwijze)

Acties	Uitwerkingen
<i>1. Interesse wekken (bewustwording noodzaak van en mogelijkheid tot verandering)</i>	
Identificeer en benader club die aan minimaal twee startcriteria voldoet:	1. Gebied met veel mogelijk kwetsbare jongeren 2. Directe link met een WIJ medewerk(st)er 3. Interesse van bestuurslid, jeugdcoördinator, of opleidingscoördinator (= actief kaderlid)
Verkennend gesprek met beoogd contactpersoon, zoals bestuurslid en/of jeugdcoördinator. Gesprekspunten:	- Hoe gaat het met de jeugd(teams) in de club? Bewustzijn van sociale en pedagogische betekenis van sport? - Heeft men de ambitie sportende jeugd een fijne, veilige plek te bieden die bijdraagt aan hun ontwikkeling? Hoe lukt dat? - Welke problemen ervaart men bij jeugdspelers? Oog voor bredere impact van sociaal-economische en gedragsproblemen? - Hoe gaat men daar nu mee om? In hoeverre loopt men hierin tegen de eigen grenzen aan? - Bestaat er een (latente) behoefte aan ondersteuning door en/of samenwerking met WIJ Groningen? - Mogelijkheid focusgroep bespreken.
Focusgroep om clubvisie te bespreken en aanvalsplan op te stellen:	Gebruik Opzet focusgroepbijeenkomst (bijlage 1) en Consentformulier (bijlage 2). Pas waar nodig aan. Kom samen met enkele voor jeugd leidende personen binnen de club tot een simpele, overtuigende, bij de club passende visie op het huidige en gewenste klimaat voor de jeugd.
Verspreid de visie binnen de club én vertel waarom die nodig is. Gebruik meer communicatiekanalen:	Startmededeling op club-website; intranet; nieuwsbrief; kader-app. Gebruik daarin link filmpje (bijlage 3). Hang affiches (bijlage 4) in clubgebouw en bij kleedkamers.
<i>2. Mobiliseren</i>	
Formele beslissing bestuur en spreek periodiek overleg af:	Voorstel aan bestuur (bijlage 5). Pas template aan met contactpersoon. Frequentie overleg afhankelijk van wensen; grootte; problematiek

Mail brief met flyer Vier O's werkwijze naar alle kaderleden	Template brief kader (bijlage 6) en Flyer (bijlage 7). Pas waar nodig aan.
Ga vanaf nu met vaste regelmaat langs jeugdtrainingen	Tweewekelijks lijkt te werken. <u>Denk na:</u> wie weten er nu actief van? Niet te smalle basis met oog op continuïteit en voldoende ogen en oren.
Informeer ouders en jongeren over de visie, de contactpersoon en de werkwijze:	Via welke kanalen (informeel en/of formeel) het best? Maak het ook voor hen laagdrempelig.
Ga in eerste jaar langs bestaande trainers- en begeleidersoverleggen:	Schat klimaat en invloedsverhoudingen in, pas je werkwijze aan en werk aan coalitie voor een fijn klimaat en vroegsignalering.
WIJ Verenigen invlechten in club en netwerk rond de club:	<u>Denk na:</u> zijn er meer structuren en systemen in de club die je kunt gebruiken om de visie te realiseren en de Vier O's te ondersteunen? Voorbeelden: - WIJ Verenigen noemen in aanmeldingsformulier jeugd; - WIJ-vertegenwoordiger combineren met rol vertrouwenspersoon; - WIJ-vertegenwoordiger combineren met rol aanvrager sportfonds.
3. Versnellen	
Blijf voorspelbaar en met afgesproken frequentie aanwezig zijn bij trainingen. En verder:	- Probeer meer mensen te betrekken; - Kijk waar je mensen in hun kracht kan zetten; - Actief reacties verzamelen op WIJ Verenigen.
Pak vragen en reacties meteen en zichtbaar op. Wees je bewust van:	- Gevraagd langszij komen; - Het Vier O's stappenplan (bijlage 7)
Ga langs de WIJ teams in het gebied om deze op de hoogte te brengen van samenwerking met nieuwe club.	- Bespreek onderlinge verwachtingen; - Laat zien wat je werkwijze waard is (evt. link filmpje, bijlage 3); - Check of de posters nog hangen op kantoren (neem extra mee, bijlage 4); - Check of helder is waarvoor je kunt worden benaderd.

Op slimme extra momenten af en toe aanwezig zijn op club/speelvelden.	Laagdrempeligheid; vertrouwd gezicht; sfeer proeven. Voorbeelden: - Bij een familietoernooi hand- en spandiensten verlenen; - Een feest ondersteunen door uitlenen WIJ-materiaal.
Initieer steeds zelf het periodieke overleg met de club	- Bespreek casussen en pas de werkwijze eventueel aan; - Monitor de implementatie (-activiteiten); - Vier samen de kleine successen; - Houdt aandacht voor de lange termijnvisie.
4. Institutionaliseren	
Registreer casussen en impact in OGA	Rapporteer elke case; reflecteer daarin op gerealiseerde impact (en dus effectiviteit van je werkwijze); bespreek effectiviteit en eventuele risico's binnen WIJ Verenigen.
Registreer ook acties gericht op collectief in OGA	Rapporteer elke actie gericht op collectief (club, sportpark, netwerk); reflecteer op impact (en dus effectiviteit van je actie); bespreek effectiviteit en eventuele risico's binnen WIJ Verenigen.
Evalueer WIJ Verenigen en buig het periodieke implementatieoverleg om naar een regulier, periodiek overleg om:	a) Casussen te bespreken b) Vier O's - stappenplan te monitoren c) Herhaling communicatie met kaderleden en vrijwilligers (nieuwe mensen en periodiek binnen gremia) af te spreken. Gebruik Mogelijke evaluatiepunten in bijlage 8.
Ontwikkel binnen, en met, de club vaste routines en stimuleer vaardigheden:	- Maak er actief gebruik van; - Vertel steeds wat je doet.

Tot nu toe ervaren impact van de werkwijze

Om de kritieke, werkzame elementen en de uitdagingen van deze werkwijze beter te belichten en demonstreren, volgen hieronder een aantal korte, anonieme praktijkvoorbeelden, waarin de toegevoegde waarde van deze werkwijze voor jongeren naar voren komt. Cursief geven we een concreet voorbeeld van de geobserveerde impact door de Baanbrekers en de contactpersoon bij de club.

Impact op niveau sportvereniging

- Verhoogde bewustwording bij de kaderleden en vrijwilligers van twee voetbalclubs (GVAV en v.v. Oosterparkers). Dit is gerealiseerd door een focusinterview; regelmatige informele aanwezigheid (observeren en aankaarten), overlegstructuur met vast bestuurslid; communicatiemiddelen gericht op trainers, kantinepersoneel, ouders en jongeren zelf (posters/flyer/filmpje/brief). Eerder signaleren van zorgwekkend gedrag; de drempel verlagen om het bespreekbaar te maken; zorgen dat een kaderlid of vrijwilliger vroeger op de juiste plek terecht komt. Preventief bijdragen aan een beter pedagogisch klimaat en daarmee het voorkomen van mogelijke crisissen. *Concreet voorbeeld: bij waarschuwing vanuit het bestuur aan een jeugdspeler (wordt 'gele kaart' genoemd) wordt het advies meegegeven om met de WIJ-vertegenwoordiger van de club te gaan praten.*
- Verhoogde gezamenlijk gevoelde verantwoordelijkheid bij de verenigingsbesturen voor het werken aan een fijn klimaat voor jeugdspelers op sportpark Karding. *Concreet voorbeeld: in samenwerking met FC Groningen zijn we bezig om een voorlichting te organiseren voor trainers waar goed omgaan met gedrag van jeugdspelers centraal staat.*
- Vrijwilligers ontlasten van oneigenlijke rollen. We verwachten dat ze daardoor langer vrijwilliger blijven. *Twee concrete voorbeelden: (1) Trainer zocht contact met WIJ-vertegenwoordiger vanwege vragen die een jeugdspeler had omtrent zijn verblijfsvergunning. (2) Een leeftijdscoördinator twijfelde erg over een 'Veilig Thuis' – melding en gaf aan erg blij te zijn dat ze een jongere nu laagdrempelig eerst kon overdragen aan de WIJ vertegenwoordiger.*

Impact op individueel niveau jongere

Tijdens de pilotperiode in 2021 werden ongeveer 17 casussen behandeld via de WIJ-vertegenwoordigers bij GVAV en v.v. Oosterparkers. Zowel op vraag van kaderleden als van vrijwilligers, ouders en medewerkers van WIJ Groningen zijn signalen van individuele jongeren opgemerkt en zijn betrokkenen ondersteund. Hieronder volgen enkele voorbeelden die verschillen in leefgebied waarop de problematiek betrekking heeft. Uiteenlopend van veiligheid in de publieke ruimte tot het vinden van de weg naar financiële ondersteuning.

- Toeleiding van jongeren naar een sportclub die daarvoor zelf de wegen niet kennen. Daardoor krijgen ze er een fijne leefplek bij om zich te ontwikkelen en een betere verbondenheid met de maatschappij te stimuleren. *Concreet voorbeeld: twee jongens van Afrikaanse afkomst in de wijk, zijn via de WIJ-vertegenwoordiger, die ze signaleerde, jeugdlid geworden (bekostigd via Sportfonds).*

- Een kaderlid krijgt ondersteuning van de WIJ-vertegenwoordiger bij problemen met een team, die te zwaar zijn voor de draagkracht van betrokken trainer en het kaderlid. *Concreet voorbeeld: Hulp bij een lastig team met verschillende jongens met een rugzakje. De WIJ-vertegenwoordiger verkende samen met het kaderlid het probleem. Er werden acties afgesproken en een vervolgspraak gemaakt.*
- Benaderd door een trainer waardoor meervoudige problematiek in beeld komt. *Concreet voorbeeld: vanwege het weglopen van zijn keeper tijdens een wedstrijd wilde de trainer de speler uit het team zetten. De trainer vroeg ook of de WIJ-vertegenwoordiger contact met de speler kon zoeken om te kijken of ondersteuning nodig is. Er bleek zware gezinsproblematiek te spelen. Door interventie op individueel, gezins- en teamniveau is uitschrijving voorkomen en is het gezin bij de WIJ in beeld gekomen en uiteindelijk uithuisplaatsing voorkomen.*
- Benaderd door een ouder die zich zorgen maakt. *Concreet voorbeeld: een vader heeft na het zien van de 'WIJ Verenigen'- communicatie contact opgenomen, omdat zijn zoon een conflict had met zijn trainer en wilde stoppen met voetballen bij de club. De zoon heeft een stoornis op het autisme-spectrum. Er bleek dat hierdoor een misverstand in de communicatie was ontstaan. Door tussenkomst van de WIJ-vertegenwoordiger werd het misverstand uit de weg geholpen, waardoor de jongen verbonden bleef aan de club.*
- Via WIJ Groningen wordt meer samenhang in de ondersteuning gebracht. *Concreet voorbeeld: bij een WIJ team kwam de melding binnen dat een jongen op de voetbalclub bedreigd werd door een groep jongeren. De jongen zou deze groep gefilmd hebben tijdens een geweldsincident. De groep wil nu zijn telefoon en werd meerdere keren gesignaleerd op de voetbalvereniging, waar zij hem bedreigen. De WIJ-vertegenwoordiger heeft contact gezocht met de betrokken trainer. De WIJ-vertegenwoordiger heeft de trainer advies gegeven in het omgaan met bedreigingen in het algemeen en ondersteund bij de hulp aan deze jongen in het bijzonder. Hij heeft het met de wijkagent, met de betrokken WIJ-medewerker en met de ambulante begeleider van deze jongere overlegd. De trainer is in zijn kracht gezet en het veiligheidsgevoel van de jongen is vergroot door meer samenhang in zijn ondersteunend netwerk. In de toekomst kan sneller worden gehandeld.*
- Bij WIJ Groningen uit beeld geraakte jongere weer in beeld krijgen. *Concreet voorbeeld: aan de WIJ-vertegenwoordiger werd gemeld dat een jongere met problemen niet te bereiken is door hulpverleners en/of wijkteam. De jongere wil geen hulp, terwijl dit wel wenselijk lijkt. In de setting van de sportclub lukte het de WIJ-vertegenwoordiger wel contact met hem te krijgen. Af en toe praat de WIJ-vertegenwoordiger nu op de club met deze jongen bij. Hij wil nog steeds geen formele hulp, maar zo kan een vinger aan de pols worden gehouden en is escalatie tot nu toe voorkomen.*

Gehanteerde begrippen

Vier O's: Opmerken, Overleggen, eventueel Opschalen en waar nodig Overdragen.

AVG: [Algemene Verordening Gegevensbescherming](#). Een wet met betrekking tot de gegevensbescherming. In het geval van WIJ Groningen betreft dit cliënten

GVAV: Groninger Voetbal en Atletiek Vereniging op het Karding-complex in Groningen stad.

OGA: OmgevingsGerichte Activiteiten

Contactpersonen

Naam: Jouke Janze

Functie: Projectleider sport, bewegen en gezondheid WIJ Groningen

Emailadres: jouke.janze@wij.groningen.nl

Telefoonnummer: +31 6 15 20 02 27

Naam: Vincent Galliard

Functie: Jeugdstraatcoach WIJ Groningen

Emailadres: vincent.galliard@wij.groningen.nl

Telefoonnummer: +31 6 54 22 76 56

Referenties

Checkland, P. (2000). Soft systems methodology: a thirty year retrospective. Systems research and behavioral science, 17(S1), S11-S58.

Checkland, P., Scholes, J., & Checkland, P. (1990). Soft systems methodology in action (Vol. 7). Chichester: Wiley.

Deszca, G., Ingols, C., & Cawsey, T. F. (2019). Organizational change: An action-oriented toolkit. Sage Publications.

Lettinga, A., Slagter, M., Merkelijn, E., & Meijering, L. (2021). Werken vanuit plekken in het echte leven. TSG-Tijdschrift voor gezondheidswetenschappen, 99(1), 30-35.

McNiff, J. (2016). You and your action research project. London: Routledge.

Bijlagen

Een set van aan de situatie aan te passen, flexibel inzetbare templates.

Bijlage 1: Opzet focusgroepbijeenkomst

Uitnodigingsbrief om de Focusgroep te introduceren binnen de vereniging:

Beste (leden van de) sportvereniging,,

Eerder dit jaar hebben we jullie medewerking gevraagd om een samenwerking te starten naar hoe jullie sportvereniging een rol kan spelen in het vroegtijdig signaleren en doorgeleiden van opvoed- en opgroeimogelijkheden bij jeugdigen in kwetsbare posities.

Voor veel jeugdigen is voetbal dé uitlaatklep. Het sociale contact met anderen is onmisbaar. De voetbalclub is een belangrijke plek voor jeugdigen om hun talenten te ontwikkelen, sociale vaardigheden te leren en te 'ontsnappen' aan stresssituaties op andere plekken zoals school of thuis.

Maar de sportclub kan ook een plek zijn waar jeugdigen probleemgedrag laten zien, kwetsbaar zijn, buitengesloten of gepest worden. In gezamenlijkheid hebben we gezegd dat we hier graag wat aan willen doen. Hierbij kwam de vraag naar voren welke rol de voetbalclub hierin kan nemen, en welke rol meer is weggelegd voor het WIJ-team en hulpverleningsinstanties.

We hebben dit idee samen met Rijksuniversiteit Groningen uitgewerkt tot een aanpak waarin WIJ Groningen met sportverenigingen samenwerkt. Ook jullie sportvereniging wil graag kijken hoe samenwerking met WIJ Groningen kan helpen een fijne en veilige plek voor de jeugd te zijn en te blijven.

Wij willen een aantal ouders, trainers, bestuursleden, WIJ-medewerkers en waar mogelijk (ex)jeugdspelers uitnodigen om met elkaar in gesprek te gaan over de sportclub als veilige plek voor jongeren in kwetsbare posities. Dit gesprek vormt de basis om, vanuit verschillende invalshoeken, een beeld te krijgen van het probleemgedrag van jeugdigen en mogelijke oplossingen.

Met verkregen inzichten willen we een gezamenlijk leer- en veranderproces aangaan. Samen leren, ontdekken wat werkt, en nieuwe manieren van hulp en ondersteuning bieden aan jeugdigen die dat nodig hebben. Zonder daarbij de sportclub te verliezen, aangezien dit voor de jeugdigen in kwetsbare posities vaak nog een van de weinige plekken is waar ze zich op hun gemak voelen.

De focusgroep bijeenkomst is een soort gestructureerd interview over dit onderwerp met een paar betrokkenen tegelijk. Het is een manier om uit te wisselen hoe verschillende mensen over een bepaald onderwerp denken, wat ze belangrijk vinden en welke mogelijke oplossingen ze zien voor geconstateerde problemen. Tijdens dit focusinterview kunnen mensen op elkaar reageren. Wij faciliteren twee gespreksleiders, het interview wordt opgenomen, letterlijk uitgeschreven en anoniem verwerkt.

Met de verkregen inzichten willen we samen leren welke problemen er spelen, een goede rolverdeling bedenken en verbeteringen realiseren. Samen ontdekken wat werkt, en waar nodig nieuwe vormen van hulp en ondersteuning bieden aan jonge spelers die dat nodig hebben. Inzet is daarbij ook om te voorkomen dat de jongere de sportclub verlaat, ook al omdat de club voor jeugdigen in kwetsbare posities vaak nog een van de weinige plekken is waar ze zich op hun gemak voelen.

We gaan in [MAAND] de focusgroep bijeenkomst houden. Hiervoor is het belangrijk dat we geschikte deelnemers gaan uitnodigen die betrokken zijn bij de club. Denk hierbij aan een goede mix tussen trainers, bestuursleden, voormalig jeugdspelers en ouders. Graag horen we welke **acht tot tien kandidaten** geschikt zijn. Zodra de deelnemers bekend zijn, zullen we hen een aparte uitnodiging versturen voor het focusinterview.

Tijdschema van de focusgroep bijeenkomst:

Thema: Club als leefplek van jongeren: sportwereld aan zet

Overzicht speelveld (tijdschema - 6 vragen)

Inleiding WIJ Verenigen coördinator	(5 minuten max)
Introductie focusgroep leden	(10 minuten, 1 rondje)
Warmlopen	(10 minuten max)
Eerste helft: problematiek rond jeugdspelers	(20 minuten)
Pauze	(15 minuten)
Tweede helft: signalen en wat doe je ermee;	(15 minuten)
Oplossingsrichtingen	(15 minuten)
Cooling down: actielijnen	(10 minuten)
Afrondende samenvatting	(5 minuten max)

Uitwerking van de focusgroepbijeenkomst per onderdeel.

Bij binnenkomst:

U doet mee vanavond? Als spelerskaart een toestemmingsformulier (ronddelen en verzamelen)

Inleiding WIJ Verenigen coördinator (5 minuten max.):

Waarom dit initiatief? Wat maakt dat we hier zitten?

- Sportclubs voor jongeren belangrijke functie en daarmee ook voor bredere samenleving. Uitleg voorgeschiedenis (overleg contactpersoon, WIJ komt vanavond langzij)
- WIJ wil dit graag ondersteunen en hierin samenwerken met sportclubs.
- Aansluiting bij bestaand beleid sportclub.
- Daarom handen ineen geslagen om na te gaan hoe meer gezamenlijk op te trekken. Voortvloeiend uit eerder praktijkonderzoek met de RUG.
- Uitgangspunt is dat we willen dat de voetbalclub een veilige plek is voor jongeren in kwetsbare posities.
- Doel van vanavond is om uw ervaringen en visie daarop in kaart te brengen. Wat gaat goed, wat nog niet goed of goed genoeg – en hoe komt dat...
- Dus vanuit uw invalshoeken (bestuur, trainer, ouder, oud-speler...) een beeld krijgen van het probleemgedrag van jeugdigen, hoe het op de club naar voren komt, welke problemen dit geeft en voor wie.
- Die informatie vormt de basis om uiteindelijk tot mogelijke verbeteringen te komen.

Hoe gaan we het aanpakken?

- Net als wedstrijd met een 1^e en 2^e helft! Fluit!
- Pauze - niet inzakken. Gelijk weer paraat.
- Als spelerskaart een Toestemmingsformulier (MO-ronddelen en verzamelen)
- Niet heel veel tijd per onderwerp: als u extra input heeft, schrijf dit dan op. Met steekwoorden op een kaart al heel blij. Alles helpt.
- Spelregels: gaat niet over individuele spelers, trainers, ouders.
- Agenda uitdelen: een beeld van het speelveld van vanavond

Introductievraag (10 minuten, 1 ronde):

VRAAG: Kunt u in 1 minuut in steekwoorden iets meer over uzelf vertellen?

- o Leeftijd, waar woont u, evt kinderen of familieleden op de club)
- o Sinds wanneer bent u bij club betrokken en in wat voor rol(len)?
- o Wat is de reden of aanleiding dat u heeft besloten iets te doen voor de club?

Vraag om warm te lopen (10 minuten max):

VRAAG: Wat maakt juist deze club een positieve plek voor jongeren om zich te ontwikkelen? Kan iemand iets zeggen over wat je daarover opvalt als je hier rondloopt?

Probes:

- o Concreet voorbeeld van wat je hebt meegemaakt.
- o Denk hierbij aan plezier beleven, competitief zijn met en tegen anderen, samenwerken, vriendschappen hebben, kunnen ontsnappen aan problemen thuis of op school, een uitlaatklep.
- o Waarom werkt het positief? (werkzame ingrediënt?)

Bijsturen:

- o Dat is eigenlijk al een oplossing. Voor welk probleem is dit de oplossing?
- o Hou vast! Na de pauze over ideeën voor verbeteringen
- o Waarom is dat een probleem?

Problematiek rond jeugdspelers = kernvraag (20 minuten):

Nu wil ik ingaan op de kernvraag vanavond: wat nog niet goed gaat of wat beter kan.

- De problemen waar jullie met jongeren soms tegenaan lopen.
- In wat voor soort gevallen lukt het niet om jongeren de club als fijne, veilige, positief stimulerende plek te laten ervaren.
- Of gevallen waarbij jongeren zelf het klimaat bedreigen.
- Hoe komt dat en waarom gaat het dan fout?
- Belangrijk stil te staan bij die waarom-vraag; wat kunnen we daarvan leren om na de pauze tot oplossingsrichtingen te komen.

VRAAG: Met wat voor problemen krijgt u op en rond de club te maken?

Probes:

- o Welke gevolgen heeft probleemgedrag voor deze jongeren zelf?
- o en voor hun medespelers?
- o Welk gedrag van jeugdspelers vraagt volgens u (extra) aandacht?
- o Waarom?

Afsluiten = bedankt, vertellen met welke vraag we na de pauze verder gaan.

Pauze (15 minuten)

Tweede helft (45 minuten):

We gaan gelijk verder waar we waren gebleven.

Signalen en wat je er op dit moment mee doet (15 minuten):

VRAAG: Vangt u weleens concrete signalen op dat het niet goed gaat met een jeugdspeler?

Probes:

- o Wat voor soort signalen zijn dat?
- o Hoe interpreteer je die en wat doe je dan?
- o Signalen van niet-zichtbare problemen (eventueel refereren aan signaleringslijst) merkt u op onder jeugdspelers?
- o Op welke plekken spelen deze problemen zich vooral af: training, kleedkamer, voetbalveld, daarbuiten? Wie zijn erbij betrokken?

Bijsturen:

- o Het gaat nu niet over specifieke personen op dit moment, maar over voorbeelden die staan voor algemene problemen
- o Verschillen de problemen per plek? Worden die van huis of uit de wijk meegenomen naar de club? Hoe merk je dat?

Oplossingsrichtingen (15 minuten):

VRAAG: Wat voor ideeën heeft u of doet u al om probleemgedrag te voorkomen of als het zich voordoet de jongeren te ondersteunen?

Probes:

- o Wat zijn er al voor initiatieven?
- o Wie zijn er betrokken bij deze initiatieven?
- o Wat is er nodig om hen te motiveren?
- o Wie moeten hun gedrag veranderen?
- o Wat zijn jullie (succes) ervaringen daarmee?
- o Wat zit het initiatief in de weg? (knelpunten, dilemma's)
- o Wat verstaat u onder het sociale klimaat van de club? Welke kenmerken heeft deze?
- o Signaleringslijsten, zouden die kunnen werken?

Actielijnen (10 minuten):

- Wat is onze gezamenlijke ambitie ?
- Wat zijn belangrijkste ideeën om mee aan de slag gaan?
- In welke volgorde, prioriteit?

Afrondende samenvatting (5 minuten):

- Samenvatten
- Vragen of de samenvatting adequaat en of ze daar nog iets aan toe willen voegen?
- Misschien niet alles aan orde geweest. Als u iets heeft gemist, wilt u dit dan alsnog aan ons meegeven op een van de briefkaarten? Wilt u voor u weggaat met name nog even bedenken wat u van het bestuur met het oog op de toekomst verwacht wanneer het gaat om de club als leefplek van jongeren?

Lijst mogelijke signalen (voor achter de hand):

1. Lichamelijk welzijn;
2. Gedrag en emotie;
3. Gedrag tegenover andere kinderen en jongeren;
4. Gedrag tegenover ouders en andere volwassenen;
5. Gedrag dat kan wijzen op seksueel misbruik;
6. Signalen bij ouders;
7. Signalen van seksueel grensoverschrijdend gedrag door vrijwilligers in de club;
8. Signalen van seksueel grensoverschrijdend gedrag door jongeren onderling.

Bijlage 2: Consentformulier voor deelnemers focusgroepbijeenkomst

Toestemming voor uw deelname aan de focusgroep-bijeenkomst 'Een fijne, veilige club'

[op .../.../..... bij]

Ik ben mondeling en/of met een brief geïnformeerd over het doel van de focusgroep-bijeenkomst.

Als ik meer wil weten over het onderzoek kan ik daarom vragen.

Tot nu toe heb ik genoeg informatie en voldoende tijd gehad om te beslissen of ik met de focusgroep-bijeenkomst mee wil doen.

Ik snap dat mijn deelname vrijwillig is en dat ik op elk moment kan beslissen eventueel niet meer mee te doen aan de bijeenkomst. Dat kan zonder opgave van redenen.

Ik snap dat mijn inbreng vertrouwelijk zal worden behandeld.

Ik heb vernomen dat gemaakte aantekeningen of geluidsopnames alleen door de aanwezige onderzoekers worden ingezien en na het volledig geanonimiseerd uitwerken ervan worden vernietigd.

Ik geef toestemming om mijn inbreng te gebruiken voor de doelen van het onderzoek, inclusief het publiceren van geanonimiseerde uitspraken die niet tot mij zijn terug te herleiden.

Concluderend stem ik in met deelname aan deze focusgroep-bijeenkomst.

Naam focusgroep deelnemer:

Handtekening:

Datum : __ / __ / __

Ik verklaar dat ik de deelnemer goed heb geïnformeerd over het onderzoek.

Naam onderzoeker:

Handtekening:

Datum: __ / __ / __

Bijlage 3: Links naar de voorlichtingsvideo's WIJ Verenigen

Volledige voorlichtingsvideo: <https://www.youtube.com/watch?v=5pcPPyIMGWw>

Ingekorte voorlichtingsvideo: <https://www.youtube.com/watch?v=G6Ha4QYCJuM>

Ingekorte voorlichtingsvideo met oproep collega's: <https://www.youtube.com/watch?v=GTjrRQ1-YG8>

Voorlichtingsvideo bij FC Groningen: <https://www.youtube.com/watch?v=aijb9FvumHg>

Bijlage 4: Set voorlichtingsaffiches

The first poster features a green background with a white circle containing two black stick figures. One figure is pointing at the other, who is holding up a smartphone. Above the pointing figure are three small cloud-like shapes with radiating lines, suggesting an argument or conflict.

Is iedereen tegen jou?

PRAAT EROVER MET VINCENT OF TWAN

Vincent Galliard 📞 0654227656 ✉️ vincent.galliard@wjj.groningen.nl

Twan Grommers 📞 0655470818 ✉️ twan.grommers@wjj.groningen.nl

WIJ GRONINGEN

The second poster features a green background with a white circle containing a black stick figure sitting alone with their head in their hands, conveying a sense of isolation or distress.

Voel je je alleen?

PRAAT EROVER MET VINCENT OF TWAN

Vincent Galliard 📞 0654227656 ✉️ vincent.galliard@wjj.groningen.nl

Twan Grommers 📞 0655470818 ✉️ twan.grommers@wjj.groningen.nl

WIJ GRONINGEN

Zwart voor de ogen?

PRAAT EROVER MET VINCENT OF TWAN

Vincent Galliard 📞 0654227656 ✉️ vincent.galliard@wij.groningen.nl

Twan Grommers 📞 0655470818 ✉️ twan.grommers@wij.groningen.nl

WIJ GRONINGEN

Word je buitengesloten?

PRAAT EROVER MET VINCENT OF TWAN

Vincent Galliard 📞 0654227656 ✉️ vincent.galliard@wij.groningen.nl

Twan Grommers 📞 0655470818 ✉️ twan.grommers@wij.groningen.nl

WIJ GRONINGEN

EEN VEILIGE CLUB

Gaat er iets niet goed?

**Iemand die even naar je
luistert en meedenkt?**

PRAAT EROVER MET VINCENT OF TWAN

Vincent Galliard 📞 0681713150 ✉️ vincent.galliard@wij.groningen.nl

Twan Grommers 📞 0655470818 ✉️ twan.grommers@wij.groningen.nl

WIJ GRONINGEN

Bijlage 5: Voorbeeld ‘Samenwerkingsvoorstel aan bestuur sportvereniging’

Aan de leden van het algemeen bestuur van [Naam sportvereniging]

Geachte bestuursleden,

Op [Datum] j.l., ontvingen jullie informatie over de stand van zaken rond ons project Veilige club, waar [Namen betrokken WIJ Groningen medewerkers] en ondergetekende bij betrokken zijn.

In vervolg hierop treffen jullie de bijlagen nadere informatie:

- een document met voorlichting over het project,
- een begeleidende brief voor het aanbieden van het document aan ons club- kader,
- een poster over het willen zijn van een 'fijne club' voor jongeren met het clublogo,
- de link naar een kort voorlichtingsfilmpje over WIJ Verenigen.

Tussen WIJ Verenigen en de club zal maandelijks/ elk kwartaal overleg zijn ter bespreking van het verloop, de voortgang en de impact van de samenwerking met WIJ Verenigen. Belangrijk aandachtspunt zal daarbij ook zijn te stimuleren dat deze samenwerking en het doel daarvan structureel aan de orde komen op de diverse kaderbijeenkomsten.

De WIJ Verenigen contactpersonen voor onze club zijn:

[Namen contactpersonen]

De bedoeling is dat deze contactpersonen in overleg indien gewenst ook contact kunnen opnemen met ouders/verzorgers van jeugdspelers.

De overleggroep zorgt voor periodieke voortgangsrapportages, tenminste 3x per jaar en zoveel vaker wanneer dat nodig wordt geacht.

We willen nu graag op korte termijn starten met de samenwerking door middel van het aanschrijven van het verenigingskader, het verspreiden van de poster, een publicatie op de clubsite, in de digitale ledenbrief en via zoveel mogelijk andere relevante media binnen de club. Ook het filmpje zal daarbij worden betrokken. Daarnaast gaan de contactpersonen het project persoonlijk toelichten op de diverse kaderbijeenkomsten.

Zoals jullie weten is deze samenwerking ook van belang in het kader van onze onlangs goedgekeurde aanvraag voor verlenging van onze toelating tot de regeling Gratis VOG (Verklaring Omtrent Gedrag).

Bij deze verzoek ik jullie in te stemmen met het starten van deze samenwerking. Graag hoor ik uiterlijk [Datum] van jullie. De overleggroep komt [Datum] weer bij elkaar.

Mochten jullie nog vragen hebben, dan ben ik vanzelf graag bereid deze te beantwoorden,

Vriendelijke groet,

[Naam contactpersoon bij de sportvereniging]

Bijlage 6: Template 'Brief aan kaderleden'

Gedrag is meer dan je ziet - Wij Verenigen

[Logo sportclub]

WIJ GRONINGEN

Beste trainers, leiders en verdere kaderleden (wedstrijdleiding, leeftijdcoördinatoren, bestuursleden enz.) van [Naam sportclub],

Via deze weg willen wij jullie op de hoogte brengen van de samenwerking tussen WIJ Groningen en [Naam sportclub] in het project Veilige club.

We streven er naar dat [Naam sportclub] een fijne club is voor spelers, ouders en andere leden en betrokkenen. Met het project Veilige club willen we vooral extra aandacht besteden aan het welzijn van onze jeugdspelers. Jeugdspelers moeten aan de bel kunnen trekken als ze met problemen te maken hebben. Daarbij is het belangrijk dat trainers, leiders, andere kaderleden en ook ouders en begeleiders oog hebben voor het welzijn van de jeugdspelers en dat aan de orde kunnen stellen. Als vereniging zijn wij ons zeer bewust van onze maatschappelijke verantwoordelijkheid, maar willen wij ook een te zware belasting van onze vrijwilligers voorkomen. Om jongeren van de vereniging daar waar nodig extra te ondersteunen, kunnen leden vanaf nu beroep doen op de contactpersonen van WIJ Groningen: [Namen contactpersonen].

We willen hiermee het volgende bereiken:

- Het vergroten van de signaalgevoeligheid bij trainers, leiders en andere kaderleden van de vereniging;
- Signalen bespreekbaar maken;
- Jongeren ondersteunen zodat problematisch gedrag voorkomen kan worden en hiermee bijdragen aan het veilig opgroeien van jongeren;
- Bij problematisch gedrag extra ondersteuning bieden aan zowel de trainers, staf en kaderleden als de jongeren en eventueel ouders/verzorgers;
- Daar waar nodig snel doorverwijzen naar hulpverlening.

Hoe willen we dit bereiken?

In en rond een team met spelers en ouders gebeurt er een hoop met spelers en ouders. Leden van de club komen met verschillende redenen naar de vereniging, zoals de behoefte aan lichaamsbeweging, sociale contacten en sportieve ambities enz. Soms hebben persoonlijke omstandigheden of gebeurtenissen buiten de vereniging invloed op wat er binnen de club gebeurt of andersom. Niet bij alle signalen is er reden tot paniek. Er kan echter wel meer aan de hand zijn dan je op het eerste gezicht zou denken.

Praktische voorbeelden van signalen zijn:

Logistiek

- ✓ Ouders die geen contact zoeken en er nooit zijn.
- ✓ Jongeren die vaak afzeggen of zonder afmelding te laat/niet komen.
- ✓ Jongeren/ouders die herhaaldelijk niet komen op teamuitjes of ouderavonden.

Fysiek

- ✓ Spelers waarbij de (trainings/wedstrijd-)kleding erg oud of versleten is.
- ✓ Jonge spelers die zonder begeleiding naar training komen.
- ✓ Jongeren die met grote regelmaat voor of na de wedstrijd eten halen in de kantine.
- ✓ Jongeren met verwondingen, zoals blauwe plekken, brandwonden of andere verwondingen op vreemde plekken zonder logische uitleg.
- ✓ Speler krijgt een rode kaart of schorsing.

Minder concreet 'zichtbaar'

- ✓ Een jongere die erg schrikt van een aanraking (voorbeeld: hand op de schouder).
- ✓ Een erg teruggetrokken en erg verlegen speler in plaats van vrij en blij.
- ✓ Een onderbuikgevoel wanneer een jongere met een verhaal komt waarbij je vraagtekens hebt.
- ✓ Plotselinge gedragsveranderingen (bijvoorbeeld opeens een grote mond of juist ineens vaak afwezig/te laat).
- ✓ Een speler gedraagt zich meermalen seksistisch en/of discriminerend of is daar het slachtoffer van.
- ✓ Een speler is dader of slachtoffer van pesterijen en/of valt buiten de groep.

Wat wij graag willen bereiken is dat onze kaderleden en andere betrokkenen oog hebben voor deze zichtbare en minder zichtbare signalen en die bespreekbaar gaan maken. Wij snappen dat dit soms spannend kan zijn en/of dat sommigen niet zo goed weten hoe ze hier mee om moeten gaan, Daarom kunnen trainers, leiders en kaderleden altijd in overleg met **[Namen contactpersonen]** om mee te laten denken.

Sommige situaties vereisen meer aandacht. Het kan zijn dat trainers, leiders en kaderleden samen met **[Namen contactpersonen]** tot de conclusie komen dat de situatie ernstiger is dan vooraf gedacht. We willen in dat geval bereiken dat jongeren van de vereniging niet vastlopen maar de juiste professionele ondersteuning krijgen. Ook om te voorkomen dat leden zich onnodig uitschrijven of door de vereniging uitgeschreven worden.

Door dit alles willen wij een extra bijdrage leveren aan het veilig opgroeien van jongeren binnen onze vereniging en te zorgen voor een veilige club.

Stappen**Opmerken**

Alles begint met het opmerken van (voor)signalen. We hebben hier een aantal voorbeelden van gegeven maar deze lijst is natuurlijk langer. We vragen van trainers, leiders en kaderleden om hier oog voor te hebben.

Overleggen

Op het moment dat je verschillende signalen heb opgevangen, als er een incident heeft plaatsgevonden of als je een speler moeilijk kan bereiken dan kan je altijd contact zoeken **[Namen contactpersonen]** om hierover te overleggen. Dit kan anoniem, zonder dat je direct zegt om welke jongere het gaat.

Opschalen

Het kan zijn dat je graag extra ondersteuning wilt bij een speler. In dat geval kan je ook een beroep doen op **[Namen contactpersonen]**. Er zal een individueel gesprek volgen waarna gekeken gaat worden wat de beste

vervolgacties zijn. Zo kunnen **[Namen contactpersonen]** een keer bij een training of wedstrijd komen observeren. Per situatie kan de gewenste vervolgactie verschillen.

Overdragen

Op het moment dat de situatie erg zorgelijk is of dat de situatie vraagt om meer professionele ondersteuning dan zal beroep worden gedaan op extra hulp voor bijvoorbeeld de speler of in het gezin vanuit WIJ Groningen. Uiteraard gaat alles in overleg.

Nog het volgende:

- 1. Het is de bedoeling dat het project Veilige club als vast punt op de agenda staat van overleggen binnen de club: trainers overleggen, de overleggen met de leeftijdscoördinatoren, de scheidsrechterscommissie, team overleggen, voetbalbestuur, algemeen bestuur; hoe vinden we het gaan met het project, zijn er bepaalde zaken waar we speciale aandacht aan moeten schenken.*
- 2. Er is al langere tijd ook in de voetbalwereld veel te doen rond o.a. seksueel en discriminerend wangedrag. Ook dat moet aandacht hebben binnen ons project Veilige Club. Trainers, leiders en andere kaderleden die te maken hebben met jeugdspelers moeten een verklaring omtrent gedrag (VOG) kunnen overleggen. Daar zijn geen kosten aan verbonden.*
- 3. **[Naam contactpersoon]** is tevens vertrouwenspersoon binnen **[Naam sportclub]**. Spelers, ouders en anderen die problemen ervaren op de club kunnen contact opnemen met hem. Problemen die 'het voetbal' betreffen (teamindelingen, kwaliteit van trainers, leiders enz.) moet men met het voetbalbestuur bespreken. Pas in laatste instantie kan men in die gevallen **[Naam contactpersoon]** benaderen.*
- 4. Over het project Veilige club, het vertrouwenspersoonschap van **[Naam contactpersoon]** en over de VOG wordt informatie opgenomen op de clubsite, in de ledenbrief en op de aanmeldingsformulieren voor nieuwe leden. Ouders/verzorgers worden gevraagd er mee in te stemmen dat **[Namen contactpersonen]** contact met hen opnemen als daar aanleiding toe is.*
- 5. **[Namen contactpersonen]** brengen tenminste 1x per half jaar verslag uit van hun activiteiten aan het bestuur zonder daarbij namen te noemen. Als het wel van belang wordt geacht namen te noemen gebeurt dat alleen na instemming van de betrokkene(n). Zo nodig wordt er ook tussentijds teruggekoppeld naar het bestuur.*

Contactgegevens

[Naam contactpersoon] – **[Telefoonnummer contactpersoon]** – **[Mailadres contactpersoon]**
[Naam contactpersoon] – **[Telefoonnummer contactpersoon]** – **[Mailadres contactpersoon]**

Bijlage 7: Flyer met de Vier O's werkwijze van WIJ Verenigen

Er gebeurt een hoop op de club. Wees bewust van wat je ziet, merk het op, bespreek wat je ziet met een trainer, en met de jeugdige zelf.

Opmerken

Als iets je zorgen maakt, of je wilt advies hoe je iets moet aanpakken. Overleggen is met elkaar sparren, de WIJ komt langszij, neemt niks over.

Overleggen

Overdragen

Als het officieel is overgedragen mag je ervan uitgaan dat er professionele hulp en ondersteuning wordt geboden.

Opschalen

Als het niet lukt om het binnen de club op te lossen, wordt er opgeschaald. Altijd in overleg met de jeugdige en/of ouder.

WIJ GRONINGEN

Bijlage 8: Mogelijke punten evaluatiegesprek op sportvereniging

Mogelijke punten evaluatiegesprek op sportvereniging van de 'WIJ Verenigen'- samenwerking.

1. Met WIJ Verenigen is een start gemaakt op deze vereniging. Hoe vind je dat het gaat?
2. In hoeverre is/zijn de vaste WIJ vertegenwoordiger(s) inmiddels een bekend gezicht?
 - a. Bereikbaarheid?
 - b. Benaderbaarheid? (moeilijk – makkelijk om op af te stappen; hoge – lage drempel)
3. Communicatie binnen club dat een WIJ vertegenwoordiger waar nodig langszij kan komen
 - a. Voldoende breed bekendheid aan gegeven?
 - b. Waarom van samenwerking duidelijk?
 - c. Werkwijze met de Vier O's duidelijk?
 - d. Wat kan nog beter?
4. Hoe vaak al gebruik gemaakt van WIJ vertegenwoordiger(s)?
 - a. Wat voor situaties?
 - b. Is er meerwaarde bovenop wat club zelf doet; dan wel makkelijker voor club?
 - c. Wat was effect in elk van de genoemde gevallen voor de individuele jongere(-n)?
 - d. Zijn er ook effecten voelbaar voor het klimaat in de club voor jongeren?
5. Wat vind je van de samenwerking met FC Groningen ?
 - a. Bijeenkomsten voor trainers?
 - b. Voorlichting, bijvoorbeeld filmpje?
 - c. Andere mogelijkheden?
6. Samenwerking tussen clubs voor sportklimaat jongeren
 - a. Kan WIJ Vertegenwoordigen hieraan bijdragen (bijvoorbeeld op een complex, of binnen een sport)?
7. Wat kan beter? Tips? Ideeën?
 - a. Voor het werken aan een fijn klimaat voor jongeren binnen jullie sportvereniging
 - b. Voor uitbreiding naar andere verenigingen in de gemeente Groningen
8. To do's en vervolgspraak?
9. Bedanken samenwerking en inzet voor jongeren